

Тематичний план

№ теми	Назва розділу і теми	Питання самостійної роботи	Кількість годин
	Розділ 1. Загальна частина		44
1.1.	Предмет, система та джерела екологічного права України	1. Співвідношення екологічного права з іншими галузями права. 2. Екологічні правовідносини та їх склад.	2
1.2.	Об'єкти екологічного права. Екологічні права та обов'язки громадян	1. Життя і здоров'я громадян у системі об'єктів охорони екологічного права. 2. Поняття та види екологічних прав громадян. 3. Загальні обов'язки громадян в галузі екології.	4
1.3.	Право власності на природні ресурси	1. Підстави виникнення права власності на природні ресурси. 2. Зміст права власності на природні ресурси. 3. Підстави припинення та зміни права власності на природні ресурси.	2
1.4.	Правова охорона навколишнього природного середовища. Правове забезпечення екологічної безпеки	1. Юридична природа екологічної безпеки. 2. Правовідносини у галузі забезпечення екологічної безпеки. 3. Соціально-правовий механізм забезпечення екологічної безпеки.	6
1.5.	Правові засади управління в галузі екології	1. Функції управління в галузі екології. 2. Правова організація екологічної експертизи. 3. Екологічне інформаційне забезпечення. 4. Екологічне ліцензування. 5. Правові форми екологічного контролю. 6. Правові форми розподілу і перерозподілу природних ресурсів. Правове регулювання ведення природоресурсних кадастрів та Червоної книги України.	2
1.7.	Юридична відповідальність як засіб реалізації екологічного права	1. Відшкодування збитків, заподіяних порушеннями екологічного законодавства. 2. Правові форми еколого-правової відповідальності. Правове стимулювання еколого-правової відповідальності. 3. Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення.	4

		4. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення. 5. Кримінальна відповідальність за екологічні злочини.	
	Розділ 2. Особлива частина		
2.1.	Правова охорона земель та надр в Україні	1. Правова охорона надр. Право власності на надра. Право користування надрами та його види. Правові форми розподілу та перерозподілу надр. 2. Правові форми контролю за дотриманням законодавства в галузі використання та охорони надр. 3. Порушення законодавства про надра як підстави адміністративної та кримінальної відповідальності.	4
2.2.	Правова охорона вод та атмосферного повітря	1. Правові форми та заходи охорони вод. Водні правопорушення як підстави адміністративної а кримінальної відповідальності. 2. Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання, охорони і використання. Атмосферні правовідносини. 3. Правова охорона атмосферного повітря. Правове регулювання використання атмосферного повітря. 4. Порушення у галузі охорони атмосферного повітря як підстави юридичної відповідальності.	4
2.3.	Правова охорона лісів і тваринного світу	1. Правове забезпечення охорони та захисту лісів. Порушення лісового законодавства як підстави адміністративної та кримінальної відповідальності. 2. Тваринний світ як об'єкт правового регулювання використання, відтворення й охорони. Об'єкти тваринного світу. 3. Право власності на тваринний світ. 4. Зміст права використання тваринного світу. Правові форми розподілу та перерозподілу тваринного світу. 5. Правове забезпечення охорони тваринного світу. Правові форми охорони тваринного світу. 6. Порушення законодавства у галузі використання, відтворення та охорони тваринного світу як підстави адміністративної та кримінальної відповідальності.	6

2.4.	Правовий режим природно-заповідного фонду	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правовий режим природного заповідника, біосферного заповідника, національного природного парку, регіональних ландшафтних парків, заказників. 2. Особливості управління в галузі охорони і використання природно-заповідного фонду. 3. Контроль за дотриманням правового режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду. 4. Правопорушення в галузі охорони і використання природно-заповідного фонду як підстави юридичної відповідальності. 	4
2.5.	Право природокористування. Природокористування громадян	<ol style="list-style-type: none"> 1. Правові форми і види використання громадянами природних ресурсів. Загальне та спеціальне природокористування громадян. 2. Право водокористування. 3. Право лісокористування. 4. Право використання тваринного світу. 5. Спеціальне використання тваринного світу. 6. Право землекористування. 7. Право надрокористування. 	6

Тема 1.1. Предмет, система та джерела екологічного права України

План

1. Співвідношення екологічного права з іншими галузями права.
2. Екологічні правовідносини та їх склад.

Література

Основна:

1. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 5-13
2. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.3-12, 21-25.

Додаткова:

1. Андрейцев В. І. Екологічне право: Курс лекцій: Навчальний посібник для юрид. фак. Вузів. – К.: Вентурі, 1996. - С.8-29.
2. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.11-30.
3. Комарницький В.М., Шевченко В.І., Єльків С.В. Екологічне право: Навчальний посібник. – 3-е вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С.5-12.
4. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.18-37.

Запитання для самоперевірки

1. Що таке екологічні правовідносини?
2. Які існують компоненти екологічних правовідносин?
3. Хто є суб'єктами екологічних правовідносин?
4. Що розуміється під об'єктами екологічних правовідносин?
5. Визначте, що таке зміст екологічних відносин.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 1.2. Об'єкти екологічного права. Екологічні права та обов'язки громадян

План

1. Життя і здоров'я громадян у системі об'єктів охорони екологічного права.
2. Поняття та види екологічних прав громадян.
3. Загальні обов'язки громадян в галузі екології.

Література

Основна:

1. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.66-80.

Додаткова:

1. Андрейцев В. І. Екологічне право: Курс лекцій: Навчальний посібник для юрид. фак. Вузів. – К.: Вентурі, 1996. - С.30-53.
2. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.24-25, 30-35.
3. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.25-29.

Запитання для самоперевірки

1. Які форми участі громадськості в процесі екологічної експертизи визначені Законом України "Про екологічну експертизу"?
2. Яка процедура проведення громадської екологічної експертизи?
3. Що розуміють під немайновим характером екологічних обов'язків?

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 1.3. Право власності на природні ресурси

План

1. Підстави виникнення права власності на природні ресурси.
2. Зміст права власності на природні ресурси.
3. Підстави припинення та зміни права власності на природні ресурси.

Література

Основна:

1. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.81-90.

Додаткова:

1. Андрейцев В. І. Екологічне право: Курс лекцій: Навчальний посібник для юрид. фак. Вузів. – К.: Вентурі, 1996. - С.54-65.

2. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.46-52.

3. Комарницький В.М., Шевченко В.І., Єльків С.В. Екологічне право: Навчальний посібник. – 3-е вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С.33-47.

4. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.59-66.

Запитання для самоперевірки

1. Назвіть причини виникнення права власності на природні ресурси.
2. Які існують підстави припинення права власності на природні ресурси?
3. Охарактеризуйте підстави зміни права власності на природні ресурси.
4. Які землі не можуть передаватись у приватну власність?
5. У чому полягають особливості реалізації права власності власником земельної ділянки?

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 1.4. Правова охорона навколишнього природного середовища. Правове забезпечення екологічної безпеки

План

1. Юридична природа екологічної безпеки.
2. Правовідносини у галузі забезпечення екологічної безпеки.
3. Соціально-правовий механізм забезпечення екологічної безпеки.

Література

Основна:

1. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 65-74.
2. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.153-170, 341-362.

Додаткова:

1. Комарницький В.М., Шевченко В.І., Єльків С.В. Екологічне право: Навчальний посібник. – 3-е вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С.127-194.
2. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.116-124.

Запитання для самоперевірки

1. Що розуміється під поняттям "екологічна безпека"?
2. Які організаційно-правові форми забезпечення екологічної безпеки вам відомі?
3. У чому полягає соціально-правовий механізм забезпечення екологічної безпеки?

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 1.5. Правові засади управління в галузі екології

План

1. Функції управління в галузі екології.
 2. Правова організація екологічної експертизи.
 3. Екологічне інформаційне забезпечення.
 4. Екологічне ліцензування.
 5. Правові форми екологічного контролю.
 6. Правові форми розподілу і перерозподілу природних ресурсів.
- Правове регулювання ведення природоресурсних кадастрів та Червоної книги України.

Література

Основна:

1. Закон України «Про екологічну експертизу» // Відомості Верховної Ради України.- 09.02.1995.- № 8.
2. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.53-66.

Додаткова:

1. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.77-104.

Запитання для самоперевірки

1. На яких принципах в Україні здійснюється екологічна експертиза?
2. Визначте основну функцію ліцензування в галузі природокористування.
3. Назвіть види кадастрів, які вам відомі.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 1.6. Юридична відповідальність як засіб реалізації екологічного права

План

1. Відшкодування збитків, заподіяних порушеннями екологічного законодавства.
2. Правові форми еколого-правової відповідальності. Правове стимулювання еколого-правової відповідальності.
3. Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення.
4. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення.
5. Кримінальна відповідальність за екологічні злочини.

Література

Основна:

1. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 80-93.
2. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.171-182.

Додаткова:

1. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.74-81.
2. Комарницький В.М., Шевченко В.І., Єльків С.В. Екологічне право: Навчальний посібник. – 3-е вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С.195-218.
3. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.126-138.

Запитання для самоперевірки

1. Які види відповідальності встановлено в чинному законодавстві України за порушення екологічних норм?
2. У чому полягає особливість застосування майнової відповідальності в екологічному праві?
3. Назвіть риси притаманні екологічним злочинам.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 2.1. Правова охорона земель та надр в Україні

План

1. Правова охорона надр. Право власності на надра. Право користування надрами та його види. Правові форми розподілу та перерозподілу надр.
2. Правові форми контролю за дотриманням законодавства в галузі використання та охорони надр.
3. Порушення законодавства про надра як підстави адміністративної та кримінальної відповідальності.

Література

Основна:

1. Кодекс України про надра від 27.07.1994 // Відомості Верховної Ради України-1994-№ 36.
2. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.183-195.

Додаткова:

1. Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища»: // Відомості Верховної Ради України.- 25.06.1991.- № 41.
2. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.113-121.
3. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 137-186.
4. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.140-160.

Запитання для самоперевірки

1. Перелічіть об'єкти права користування надрами.
2. Які основні вимоги в галузі охорони надр визначено чинним законодавством України?
3. Назвіть підстави притягнення до кримінальної відповідальності за порушення чинного законодавства України про надра.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 2.2. Правова охорона вод та атмосферного повітря

План

1. Правові форми та заходи охорони вод. Водні правопорушення як підстави адміністративної та кримінальної відповідальності.
2. Атмосферне повітря як об'єкт правового регулювання, охорони та використання. Атмосферні правовідносини.
3. Правова охорона атмосферного повітря. Правове регулювання використання атмосферного повітря.
4. Порушення у галузі охорони атмосферного повітря як підстави юридичної відповідальності.

Література

Основна:

1. Водний кодекс України від 06.06.1995 // Відомості Верховної Ради України. -1995.-№26.
2. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.196-215.

Додаткова:

1. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.129-137.
2. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 187-216.
3. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.182-204.

Запитання для самоперевірки

1. Які нормативи встановлено у галузі охорони атмосферного повітря?
2. Охарактеризуйте заходи щодо охорони атмосферного повітря, які вважаються пріоритетними в Україні.
3. Назвіть види відповідальності, встановлені за порушення в галузі охорони атмосферного повітря.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 2.3. Правова охорона лісів і тваринного світу

План

1. Правове забезпечення охорони та захисту лісів. Порушення лісового законодавства як підстави адміністративної та кримінальної відповідальності.
2. Тваринний світ як об'єкт правового регулювання використання, відтворення й охорони. Об'єкти тваринного світу.
3. Право власності на тваринний світ.
4. Зміст права використання тваринного світу. Правові форми розподілу й перерозподілу тваринного світу. Правове забезпечення охорони тваринного світу. Правові форми охорони тваринного світу.
5. Порушення законодавства у галузі використання, відтворення й охорони тваринного світу як підстави адміністративної та кримінальної відповідальності.

Література

Основна:

1. Лісовий кодекс від 21.01.1994// Відомості Верховної Ради України-1994-№ 32.
2. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 217-241.

Додаткова:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. // Відомості Верховної Ради України.- 25.06.1991.- № 41.
2. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.206-231.

Запитання для самоперевірки

1. Які підстави виникнення права використання є спеціальними?
2. Розкрийте сутність поняття "мисливське угіддя".
3. Назвіть документи, що підтверджують право на полювання.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 2.4. Правовий режим природно-заповідного фонду

План

1. Правовий режим природного заповідника, біосферного заповідника, національного природного парку, регіональних ландшафтних парків, заказників.
2. Особливості управління в галузі охорони та використання природно-заповідного фонду.
3. Контроль за дотриманням правового режиму територій та об'єктів природно-заповідного фонду.
4. Правопорушення в галузі охорони та використання природно-заповідного фонду як підстави юридичної відповідальності.

Література

Основна:

1. Про природно-заповідний фонд: Закон України.// Відомості Верховної Ради України.- 16.06.92 - № 15.
2. Екологічне право України. За ред. професорів А.П. Гетьмана і М.В. Шульги. – Харків: Право, 2005. – С.291-309.

Додаткова:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. // Відомості Верховної Ради України.- 25.06.1991.- № 41.
2. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 297-314.
3. Кобецька Н.Р. Екологічне право України: Навчальний посібник. – 2-ге видання, перероб. і допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С.284-300

Запитання для самоперевірки

1. Визначте відмінності у правовому статусі між природними та біосферними заповідниками.
2. У чому полягає мета створення заказників в Україні?
3. Назвіть органи контролю за об'єктами природно-заповідного фонду, що функціонують в Україні.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.

Тема 2.5. Право природокористування. Природокористування громадян

План

1. Правові форми та види використання громадянами природних ресурсів. Загальне та спеціальне природокористування громадян.
2. Право водокористування.
3. Право лісокористування.
4. Право використання тваринного світу.
5. Спеціальне використання атмосферного повітря.
6. Право землекористування.
7. Право надрокористування.

Література

Основна:

1. Дмитренко І.А. Екологічне право України: Підручник. – 2-ге вид., перероб. та допов. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – С. 44-64.

Додаткова:

1. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України. // Відомості Верховної Ради України.- 25.06.1991.- № 41.
2. Баб'як О.С., Біленчук П.Д., Чирва Ю.О. Екологічне право України: Навчальний посібник. – К.: Атіка, 2000. – С.35-45.
3. Комарницький В.М., Шевченко В.І., Єльків С.В. Екологічне право: Навчальний посібник. – 3-е вид. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – С.48-53.

Запитання для самоперевірки

1. Що вкладається в поняття «спеціальна правосуб'єктність» у сфері використання природних ресурсів?
2. Визначте особливості права загального лісокористування.
3. Які об'єкти землекористування можуть використовуватися громадянами на постійній основі?

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Даний матеріал повинен бути законспектований у зошит для самостійних робіт.